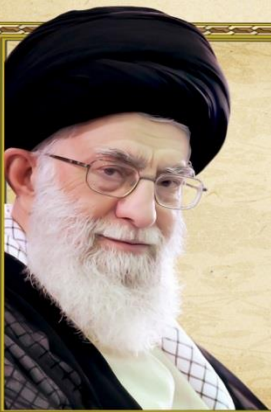

تنوع مطالب قرآن
 و تنوع بودن شیوه های ارائه حقایق در آن،
 الگویی است که دست اندرکاران تربیت، تعلیم و تعلم و انداز و تشریح
 بتوانند به همان کیفیت نفوس متخلّف و قلوب تشنه راهبره رسانند.

امام خمینی (ره)

بر همین اندازه که مایک قدم به سمت قرآن، به سمت معارف قرآنی برداشتم
 خدای متعال به ما عزت داده است، به احیاء داده است،
 بر آگاهی و بصیرت داده است، بر با قدرت و قوت بخشیده است...

امام خاندانی (مد ظله العالی)

جامعه ای که بر اساس قرآن معماری شود،
 جامعه ای الهی و مورد محبت خداوند است و خدا بر کاش را بر این جامعه نازل می کند...

آیت الله مصلحان بوشهری (دامت برکاته)

فهرست

۶ مقدمه

۷ درآمد

۱۱ فصل اول

۱۲ تعاریف

۱۴ فصل دوم

۱۵ چالش ها

۱۶ ضعف ها

۱۷ فرصت ها

۱۸ آسیب ها

فصل سوم ۱۹

*چشم انداز (تصویر آینده ی استان در فعالیت های قرآنی) ۲۰

*اهداف کلان ۲۱

فصل چهارم ۲۳

*نظام راهبردی کلان استان در حوزه ی فعالیت های قرآنی ۲۴

راهبرد کلان ۱: نهادینه سازی فرهنگ قرآن و عترت در سطح عمومی جامعه ی استانی ۲۵

راهبرد کلان ۲: انسجام بخشی مشارکت عمومی و توانمندسازی تشکل های مردم نهاد ۲۶

راهبرد کلان ۳: استقرار نظام شناسایی استعداد های قرآنی و بانک اطلاعات نرم افزاری ۲۷

راهبرد کلان ۴: توانمند سازی بنیه ی علمی فعالین قرآنی مبتنی بر توسعه ی فرهنگ پژوهش و تحقیق ۲۸

راهبرد کلان ۵: ارتقاء هدفمند نظام آموزشی علوم و فنون قرآنی با تکیه بر فناوری های جدید ۲۹

راهبرد کلان ۶: سیاست گذاری متمرکز، مدیریت هماهنگ و بازتعریف مأموریت های متنوع نهادهای

مسئول ۳۰

راهبرد کلان ۷: القاء معارف و مضامین قرآنی در قالب هنرهای بومی، ملی و اسلامی ۳۱

راهبرد کلان ۸: بازنگری در کارکردها و ساختار اجرای مراسم، محافل، جشنواره ها و مسابقات قرآنی ۳۲

راهبرد کلان ۹: استقرار نظام ارزیابی و تضمین کیفیت خدمات آموزشی، پژوهشی و ترویجی ۳۳

راهبرد کلان ۱۰: تقویت ایمان، بصیرت دینی و تعمیق باورهای اخلاقی در جامعه ی قرآنی ۳۴

فصل پنجم ۳۵

نظام پیشنهادات ۳۶

اداره کل آموزش و پرورش استان ۳۶

- ۳۷..... اداره کل اوقاف و امور خیریه
- ۳۸..... اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۳۹..... اداره کل تبلیغات اسلامی استان
- ۴۰..... صدا و سیما مرکز بوشهر
- ۴۱..... سپاه امام صادق (ع) استان

- ۴۲..... فصل ششم
- ۴۳..... الزامات اجرایی
- ۴۳- ۱- تداوم سیاست گذاری و تصمیم سازی کلان استانی
- ۴۳- ۲- نظارت راهبردی بر حسن اجرای سند
- ۴۴- ۳- نهادینه کردن فرهنگ قرآنی و تبیین ارزش های دینی
- ۴۴- ۴- واگذاری امور قرآنی به تشکل های مردم نهاد
- ۴۵- ۵- تدوین بانک جامع اطلاعات قرآنی استان
- ۴۵- ۶- ارتقاء سطح پژوهش های قرآنی در استان
- ۴۶- ۷- توسعه ی فراگیر آموزش های عمومی و تخصصی قرآن کریم
- ۴۶- ۸- رفع موازی کاری و ایجاد وحدت رویه در مدیریت قرآنی استان
- ۴۷- ۹- اللقاء معارف و مضامین قرآنی در قالب هنرهای بومی، ملی و اسلامی
- ۴۷- ۱۰- بهره گیری از مراسم و مسابقات در ترویج و تبلیغ قرآنی
- ۴۸- ۱۱- تدوین نظام نامه نظارتی فعالیت های قرآنی ادارات و تکریم قرآنیان
- ۴۹- ۱۲- تقویت ایمان، بصیرت دینی و تعمیق باور به ارزش های اخلاقی

مقدمه

((الرَّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ)) سورة ابراهيم / ۱.

سیاس و ستایش خدای را سزااست که انسان را با کتب آسمانی معرفت بخشید و هدایت نمود و درود و سلام بی پایان بر پیامبر وحی و قرآن و خاندان آسمانی اش که طریق نجات و کمال بر نمود.

قرآن کریم آخرین کتاب آسمانی هدایت و عنایت الهی به جامعه ی بشری است و تنها صراط معرفت و زندگی الهی است که با بیان، تفسیر و اجرای معصومین (علیهم السلام) جغرافیای انسانی را در آخرین مرحله از حیات بشری به سوی سعادت و رستگاری اخروی ره می نماید.

استان ولایتمدار بوشهر از دیرباز به عنوان یک استان قرآنی به شمار آمده و در این باره دارای شکوه و عظمت عمومی و تخصصی در حوزه ی علوم و معارف قرآنی است که در سطح ملی و بین المللی دارای اهمیت بسیار است.

بی تردید تنظیم دانش بنیان سند چشم انداز توسعه فعالیت های قرآنی در افق بوشهر ۱۴۱۴ هجری شمسی می تواند نقشی تعیین کننده در اعتلای فرهنگ قرآنی در فضای استان بوده و مسلکی قویم برای رشد تخصصی امور قرآنی در استان ولایتمدار بوشهر باشد.

رشد و نهادینه شدن فرهنگ قرآنی و بالندگی روز افزون فعالیت های قرآنی در استان بوشهر را از خداوند متعال خواستارم.

تعجیل در ظهور حضرت بقیة الله الاعظم (روحی فداه)

و همچنین طول عمر با عزت مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) را از ایزد منان مسألت می نمایم و از تلاشگران عرصه ی فعالیت های قرآنی به ویژه تنظیم کنندگان سند چشم انداز فعالیت های قرآنی استان صمیمانه تقدیر و تشکر می کنم.

۹۴/۱۲/۱۲

غلامعلی صفایی بوشهری

نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه بوشهر

درآمد

آرمان های نظام مقدس جمهوری اسلامی در عرصه ی فرهنگ قرآنی نیازمند تدوین مسیرهای دستیابی به اهدافی است که در سایه ی آن ها تعالی کرامت انسانی و صبغه ی خداگونه محقق گردد. در این میان، نقش هر منطقه و استان در ترسیم افق های پیشرفت و توسعه پر اهمیت جلوه می نماید. بر همین اساس، ایستادن بر بلندای اهداف قرآنی استان بوشهر در افق سال ۱۴۱۴ هجری شمسی، با تدوین چشم اندازی جامع و همه جانبه نگر میسر خواهد شد. تردیدی نیست که استان بوشهر با دارا بودن ظرفیت های ارزشمند معنوی و ذخایر بی بدیل علمی و قرآنی - که در طول تاریخ از خود به نمایش گذارده - قابلیت های فراوانی را در خویش جای داده است که در صورت اقدامات بنیادین و زیربنایی، شاهد شکوفایی بوستان پر نقش و نگارش خواهیم بود. قاریان خوش خوان، حافظان توانا، پژوهش گران خوش اندیشه و صاحبان سبک و قلم و فکر، شرایط مساعدی را جهت تأسیس جامعه ای با شاخصه های متعالی قرآنی فراهم نموده اند.

مهم ترین ویژگی آموزه های قرآن کریم تبدیل عملکرد مخاطبین به بهترین مدل رفتاری است (اسراء/۹) که کلام وحی، آن را هدایت اقوام معرفی می کند؛ لذا کامل ترین راهبرد در سند قرآنی، ترسیم چشم اندازی است که طی آن جامعه ی رفتارگرایانه ی قرآنی شکل گرفته و فرهنگ و زبان دین در آن نهادینه شود.

سند راهبردی فعالیت های قرآنی استان بوشهر

در چشم انداز سال ۱۴۱۴ ه. ش.

در کمال مسرت با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی تحولی شگرف در فعالیت های قرآنی کشور شکل گرفت که برآیند آن، تولد نهادهای متعدّد با مأموریت های دینی و قرآنی بود. اگر چه این محصول فرصتی بی نظیر را در جهش قرآنی کشور ایجاد نمود، لکن پس از چندی مشخص گردید که اگر نظمی سازماندهی شده میان متولیان امور قرآنی برقرار نشود، همین فرصت به تهدیدی مبدل می گردد که نتیجه آن هدر رفتن سرمایه های مالی، انسانی و زمان خواهد بود. از سوی دیگر برابر قانون اساسی جمهوری اسلامی و اگذاری فعالیت ها به تشکل های مردم نهاد، امری ضروری و استراتژیک بود که آینده ی نظام را در عرصه های مختلف - و از آن جمله، امور قرآنی و دینی - تضمین می نمود. ناگفته پیداست که هماهنگی تمامی این حوزه ها بر اساس شناخت فرصت ها و تهدیدها نیازمند تدوین چشم انداز، نقشه ی راه و راهبردهای ملی و استانی است.

شورای هماهنگی و توسعه ی فرهنگ قرآنی استان به ریاست حضرت آیت الله صفایی بوشهری نماینده ی ولی فقیه در استان و امام جمعه محبوب بوشهر با انجام مطالعات آمایشی و دانش بنیان قرآنی و تاریخی در استان ولایتمدار بوشهر، در جلسه ی مورخ ۹۱/۳/۲۰ نسبت به تدوین سند چشم انداز فعالیت های قرآنی تصمیمات لازم را اتخاذ نمود تا در مسیر اعتلای فرهنگ عمومی و تخصصی فعالیت های قرآنی گام های زیربنایی برداشته شود. تدوین سند راهبردی با تشکیل کارگروهی از متخصصین فعالیت های قرآنی و با انجام تحقیقات گسترده ی میدانی و تخصصی صورت گرفت.

این مهم از ابتدای سال ۱۳۹۴ در قالب شکلی جدید پیگیری شده و تحقیقات و نگارش متن سند دنبال گردید. بر همین اساس، نخست نمونه های متعددی از اسناد راهبردی نهادها، سازمان ها، تشکل ها و وزارت خانه های مختلف گردآوری و ماه ها مطالعه و بررسی گردید. ارزیابی نقاط ضعف و قوت هر یک از این اسناد، دست مایه ی پیدایش روشی کامل تر شد و مسیر تدوین سند

چشم انداز قرآنی استان را هموارتر نمود. جلسات مکرر با صاحبان اندیشه، دانش و تجربه و دریافت مشاوره از ایشان، موجب نظام مند شدن روش تدوین سند گردید. تهیه ی پرسش نامه های متعدد و متنوع و همچنین مصاحبه با ده ها نفر از صاحب نظران قرآنی استان و کشور سبب شد تا مجموعه ی کاملی از چالش ها، فرصت ها و تهدیدها، گردآوری شود. کارگروه های چندگانه، هفته ها به ارزیابی و مطالعه ی میدانی موضوعات قرآنی پرداخته و شرایط موجود استان در خصوص قرائت، حفظ، آموزش های قرآنی، پژوهش و تحقیقات، مراکز مردم نهاد قرآنی و ... را تحلیل نمودند. در نهایت اهداف کلان استان با نگاهی آینده نگر و توسعه محور نگاشته شده و پس از آن راهکارهای کلان و مدل استانی هر راهکار ارائه گردید. مدل استانی راهکارها، روش بومی و محلی دستیابی به اهداف کلان از منظر راهبردهاست. انطباق اهداف بر ایجاد روش های کاربردی و راهکارهای عملیاتی بومی شده، از مهم ترین نقاط برجسته ی سند حاضر می باشد. در ادامه ی راهکارهای استانی، مجموعه ای از برنامه های عملیاتی و اجرایی، ذیل هر یک لحاظ گردید تا مسیر را جهت اجرای آن راهبرد هموار نماید. این سند به منظور پویایی، هدفمندی و ایجاد شرایطی بایسته در فعالیت های قرآنی نگاشته شده و عملیاتی شدن آن نیازمند تدوین نقشه ی راه و تضمین اجرایی مراجع قانونی می باشد.

سند چشم انداز قرآنی استان بوشهر بر اساس ظرفیت های بومی استان طراحی شده و در تدوین آن به اسناد ملی همچون قانون اساسی جمهوری اسلامی، منشور توسعه قرآنی و مأموریت های ذاتی هر یک از دستگاه های اجرایی توجه گردیده تا از بروز تناقض یا تزاخم در ارکان و فصول سند پیشگیری شود. اگرچه نهادهای متعددی در حوزه های مختلف قرآنی فعالیت می نمایند، اما مطابق مطالعات انجام شده، حضور شش دستگاه اجرایی مؤثرتر است که عبارتند از: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل تبلیغات اسلامی، اداره کل اوقاف و امور خیریه، اداره کل آموزش و پرورش، سپاه امام صادق و صدا و سیما. به طور معمول سایر نهادها با همکاری همین شش دستگاه اجرایی و سازمان های اقماری آنها، به اجرای برنامه های قرآنی - که عمدتاً

سند راهبردی فعالیت های قرآنی استان بوشهر

در چشم انداز سال ۱۴۱۴ ه. ش.

مسابقه و مراسم برای گروه های خاص است - اقدام می نمایند.

مجموعه ی پیش رو با کمک ده تیم تخصصی و با تجربه در حوزه های مختلف امور قرآنی استان تدوین شده که هر یک با تجمیع نظرات و تجارب جمعی از فعالین عرصه های قرآنی به بررسی و تحلیل آسیب ها، تهدیدها، فرصت ها و راهکارها پرداخته است. برخی از عناوینی که در قالب کارگروه های قرآنی مورد ارزیابی و تحلیل قرار گرفته عبارتند از: حفظ، قرائت، مسابقات، مراسم و محافل، آموزش های قرآنی، پژوهش و تحقیقات قرآنی، تشکّل های مردم نهاد، دانشگاه ها و مدارس علمیّه. همچنان که پیش تر ذکر شد عمده ی اطلاعات کارگروه های مذکور از طریق مشاهده ی میدانی، مصاحبه و پرسش نامه گردآوری شده است.

رهنمودهای عالمانه و حکیمانه ی حضرت آیت الله صفایی بوشهری، نماینده ولیّ فقیه در استان و امام جمعه ی محبوب بوشهر از ابتدای طرح موضوع ترسیم چشم انداز، تا مراحل تدوین و نهایی شدن تحقیقات و متن سند راه گشا بوده و تمامی کارها مطابق توصیه های ایشان انجام گردید. تلاش مجدّانه ی همه ی پژوهشگران، اساتید، پیشکسوتان قرآنی، مدیران اجرایی، کارشناسان، قاریان، حافظان و صاحب نظرانی که در تدوین سند همکاری داشته اند، قابل تحسین و تقدیر می باشد. در ادامه از همکاری دبیر و اعضای محترم دبیرخانه شورا که در ایجاد بستر مناسب انجام پروژه همکاری مستمر و همه جانبه داشتند سپاسگزاری به عمل می آید. امید است تدوین سند راهبردی گامی مؤثر در اعتلای قرآنی استان بوده و مورد رضایت پروردگار و شادمانی قلب مبارک حضرت ولیّ عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قرار گیرد.

کارگروه تدوین سند

بوشهر ۱۳۹۴/۱۲/۱۵

فصل اول

تعاریف اصطلاحات مرتب

با فعالیت های قرآنی

تعاریف

- ۱- **جامعه ی قرآنی:** جامعه ای است که تمامی شئون آن منطبق بر آموزه های قرآن کریم و سیره ی اهل بیت (ع) باشد و اعضای آن برای تحقق حاکمیت تفکر و فرهنگ اسلام تلاش نمایند.
- ۲- **فعالیت قرآنی:** به تلاشی مقدس، آگاهانه، خلاق و بر پایه ی آموزه های قرآن کریم، با تمسک به سیره ی اهل بیت (ع) و با هدف گسترش اندیشه های متعالی کلام الله مجید، در راستای تحول رفتاری انسان اطلاق می گردد.
- ۳- **فعال قرآنی:** فردی است سخت کوش، کارا و کارآمد با ایمان به مبانی فکری اسلام و مقید به رعایت ارزش های دین مقدس که در جهت انجام فعالیت قرآنی تلاش می نماید.
- ۴- **مجمع قرآنی:** جمعی متشکل از فعالین قرآنی که در زمینه های مختلف علوم و فنون قرآنی فعالیت داشته و مطابق اساس نامه ای مشخص گرد هم جمع آمده اند.
- ۵- **تشکل های مردم نهاد قرآنی:** تشکیلات یا سازمانی که برای انجام فعالیت های قرآنی تأسیس شده، تحت نظارت دولت و به صورت مردمی اداره می شود. در ایران، تشکل های مردم نهاد با نام های مؤسسه ی قرآنی، مرکز قرآنی، دارالقرآن و خانه قرآن معرفی می گردد.
- ۶- **نخبه قرآنی:** به شخصی گفته می شود که در یکی از شاخه های علوم و فنون قرآنی برجسته شده و در میان سایر رقبای خود، منتخب است. فعالیت نخبه ی قرآنی بر اساس توانمندی های ذاتی و اکتسابی وی و به شکل متمایز از دیگران، در راستای پیشرفت فعالیت های قرآنی انجام می شود.

۷- **مستعد قرآنی:** کسی که بر اساس قابلیت های ذاتی خود توانایی دستیابی به مرحله ی نخبگانی و کسب امتیاز برتر را داراست ولی هنوز بستر لازم جهت پرورش استعدادها و بروز قابلیت های وی مهیا نشده است .

۸- **علوم قرآنی:** به مجموعه ای از دانش ها با محوریت کلام الله مجید همچون تاریخ قرآن، رسم المصحف، اسباب النزول، ناسخ و منسوخ، محکم و متشابه، اعجازالقرآن، تحریف ناپذیری، وجوه و نظائر، زبان قرآن و.... اطلاق می گردد.

۹- **فنون قرآنی:** مجموعه ای از دانش و مهارت های قرآنی که گاه با جلوه های هنری همراه شده و با تجربه، تمرین و ممارست ارتقاء می یابد مانند: تجوید، تحقیق، ترتیل، الحان و موسیقایی، حفظ و ...

۱۰- **حافظ قرآن کریم:** به کسی اطلاق می شود که تمام یا بخشی از قرآن کریم را از بر نموده است.

۱۱- **قاری قرآن کریم:** کسی که آیات قرآن کریم را با به کار گیری الحان، رعایت تجوید و به شیوه ی قاریان مشهور جهان اسلام تلاوت می کند.

۱۲- **مرثل قرآن کریم:** کسی که آیات قرآن کریم را با به کار گیری الحان، رعایت تجوید و به شیوه ی قاریان مشهور جهان اسلام به صورت ترتیل تلاوت می کند.^۱

۱) لغت نامه دهخدا؛ فرهنگ فارسی معین؛ فرهنگ فارسی عمید؛ معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی : www.quranedu.ir ؛ سایت اتحادیه های قرآنی کشوری : www.quranyan.ir ؛
موسسه ی فنون قرائت و معارف قرآنی : www.fmquranic.ir.

فصل دوم

چالش ها

ضعف ها

فرصت ها

آسیب ها

چالش ها

چالش ها، مجموعه ای از شرایط و موقعیت های جدید فرا روی تصمیم گیران و مجریان امور قرآنی است. چالش ها در عرصه های عملیاتی تأثیرگذار هستند به گونه ای که دستیابی به موفقیت در برنامه ریزی و اجراء، بر یافتن راه حل متناسب با آن ها متوقف است. چالش به معنی نقطه ی ضعف یا قوت نیست، بلکه وضعیتی است که باید به آن پرداخت و راه حلی برای آن ارائه نمود. انتظار می رود چالش ها در دوره ی بیست ساله ی سند حل شوند و این کار نیازمند تغییرات اساسی در نظام درونی و بیرونی نهادهای مؤثر در فعالیت های قرآنی است. نکته ی یاد شده تفاوت این نوع برنامه ریزی راهبردی را با سایر رویکردهای برنامه ریزی کوتاه مدت روشن می کند. افزون بر آن، چالش ها در صورت مدیریت بهینه به فرصت های فراروی مجریان و در صورت رهاسازی به تهدید تبدیل خواهند شد.

مهم ترین چالش های توسعه ی فعالیت های قرآنی استان عبارتند از:

- ۱- تعدد نهادهای تصمیم گیر و سیاست گذار در حوزه ی فعالیت های قرآنی.
- ۲- تداخل فعالیت نهادهای دولتی با مؤسسات مردمی در اجرای برنامه های قرآنی.
- ۳- فاصله ی جغرافیایی استان از مراکز کلان علمی و تخصصی قرآن (مشهد، قم، تهران).
- ۴- ترکیب فرق و مذاهب اسلامی در نقاط مختلف استان.
- ۵- پیدایش و رشد رقبا جدید و تأثیرگذار فرهنگی - اجتماعی در جذب مخاطبین و کم توجهی نسبت به رونق علوم و فنون قرآنی.

ضعف ها

ضعف ها مجموعه ی عواملی است که طی سال های گذشته به عنوان آسیب های بازدارنده مطرح بوده و همواره سدی در برابر توسعه ی فعالیت ها به شمار می آیند. شناخت نقاط ضعف امور قرآنی همراه با مطالعه ی دلایل بروز و راهکارهای رفع آن ها، توان جدیدی را به مدیران می بخشد که از ضعف ها، به ایجاد فرصت ها دست یابند. تداوم ضعف ها موجب ناهمواری یا مسدود شدن مسیر توسعه قرآنی استان شده و مانع تحقق اهداف چشم انداز می شوند. برطرف نمودن ضعف های عمده، گامی اساسی در راستای پیشرفت اجرای برنامه های پیش بینی شده می باشد. مطابق مطالعات انجام شده، ضعف های عمده در مسیر فعالیت های قرآنی استان عبارتند از:

- ۱- عدم ترسیم چشم انداز قرآنی و تدوین نقشه ی راه فعالیت های قرآنی استان.
- ۲- عدم تدوین بانک اطلاعاتی و ابهام در تبیین شرایط گذشته و کنونی فعالیت های قرآنی استان.
- ۳- ضعف نرم افزاری و سخت افزاری تشکل های مردم نهاد.
- ۴- محدودیت و پراکندگی در توزیع و تخصیص بودجه و اعتبارات فعالیت های قرآنی.
- ۵- ضعف در تشکیل ساختار صنفی و جمعی قرآنیان استان.
- ۶- توسعه نیافتگی فرهنگ وقف و موقوفات قرآنی در استان.
- ۷- توزیع نامتوازن زیرساخت ها و آموزش در نقاط مختلف استان.
- ۸- توسعه نیافتگی رشته های تخصصی و مراکز آموزش عالی در حوزه علوم و فنون قرآنی.
- ۹- شکاف موجود میان روش های تأثیرگذار دو مقوله ی هنر و قرآن آموزی.
- ۱۰- عدم تدوین هر گونه مجله، هفته نامه، گاهنامه ی قرآنی و ... در استان، از گذشته تا کنون.

فرصت‌ها

فرصت‌ها، موقعیت‌ها و شرایط مطلوبی هستند که زمینه‌ها را جهت دستیابی به اهداف هموار می‌کنند. سیاست‌گذاران و مجریان امور قرآنی بر اساس فرصت‌های موجود می‌توانند نسبت به تنظیم نقشه‌ی راه اقدام نموده و دستیابی به چشم‌انداز را میسر نمایند. شناخت فرصت‌ها و دوره‌ی زمانی بهره‌گیری از آنها مهم‌ترین عامل ارتقاء شرایط موجود قلمداد می‌شود. فرصت‌های موجود عبارتند از:

- ۱- ریشه‌های عمیق اندیشه‌های دینی و ارادت قرآنی مردم در تمامی نقاط استان.
- ۲- استعداد ذاتی استان در مؤلفه‌های موفقیت‌زای فنون قرائت همچون صوت و لحن.
- ۳- وجود پیشینه‌ی تاریخی موفق در توانمندی‌های علوم و فنون قرآنی استان.
- ۴- حضور چهره‌های ممتاز، نخبه و پیشکسوت قرآنی در مرکز استان و شهرستان‌های تابعه.
- ۵- وجود استعدادهای بالقوه و مستعد و امکان جهش قرآنی استان در دستیابی به اهداف سند.
- ۶- جغرافیای قابل دسترس استان و امکان توزیع متوازن فعالیت‌های قرآنی.
- ۷- استقبال فعالین قرآنی استان از تأسیس مراکز و مؤسسات مردم‌نهاد و مشارکت همه‌جانبه.
- ۸- ترکیب جمعیتی جوان و نوجوان استان و امکان توسعه‌ی کمی و کیفی آموزش‌ها.
- ۹- ایجاد به‌هنگام شورای هماهنگی و توسعه‌ی قرآنی استان در راستای همگرایی اجرایی.
- ۱۰- توانمندی اقتصادی، تجاری و صنعتی استان و امکان بهره‌گیری از ظرفیت‌های مالی موجود.

آسیب ها

مجموعه عواملی هستند که موجب ایجاد اختلال در تصمیم گیری، مدیریت و اجرای مطلوب برنامه های قرآنی می شوند. چه بسا آسیب ها با گذشت زمان شرایطی را ایجاد کنند که در برخی از مواقع موجب هدر رفتن استعدادها، ظرفیت ها و زمان شده و جبران آن ها غیر ممکن گردد. آسیب ها در گذشته و حال تأثیرگذار بوده و در آینده به صورت تهدید مقابل توسعه ی قرآنی استان ظاهر خواهند شد. مهم ترین آسیب های موجود که سدی در برابر فعالیت های قرآنی استان محسوب می شوند عبارتند از:

- ۱- کاهش تدریجی و آرام اقبال عمومی نسبت به فراگیری قرآن در مقایسه با سایر فنون و هنرهای روز.
- ۲- توسعه ی کمی مراکز مردم نهاد بدون توجه به ایجاد زیر ساخت های لازم و کیفیت بخش.
- ۳- کم توجهی نسبت به تخصیص اعتبارات لازم توسط منابع دولتی.
- ۴- فاصله موجود میان توجه به فعالیت های قرآنی و سایر مراسم مذهبی.
- ۵- رشد نامتوازن فنون قرآنی میان برخی قرآنیان منهای توجه به مفاهیم و آموزه های اخلاقی.
- ۶- اولویت بخشی به مراسم و محافل قرآنی و حاشیه انگاری آموزش های عمومی و تخصصی.
- ۷- کم توانی استان در جذب و نگه داشتن نخبگان و ممتازین قرآنی.
- ۸- کاهش درصد توجه به تحقیق، پژوهش و تدبّر در آیات به عنوان پایه ی دیگر امور قرآنی.
- ۹- از دست دادن فرصت طلایی دانش آموزی در مدارس در راستای قرآن شناسی و قرآن آموزی.
- ۱۰- عدم مهندسی فکری و منش رفتاری کارآمد در مواجهه ی صحیح با شبکه های اجتماعی.

فصل سوم

چشم انداز

و

اهداف کلان

*اهداف کلان

انتظار است با عنایت به الطاف الهی و بر اساس چشم انداز تعریف شده، اهداف بلند مدت ذیل در دوره ی بیست ساله ی پیش رو محقق گردد. /اهداف سند چشم انداز قرآنی استان عبارتند از:

- ۱- شناخت قلّه های موفقیت در حوزه های علوم و فنون قرآنی و تعیین مسیرهای دستیابی به آن ها.
- ۲- شناسایی و رفع موانع پیش رو در شکوفایی استعدادها و توانمندی های قرآنی استان.
- ۳- ایجاد بسترهای مناسب جهت ظهور و بروز استعدادهای نو در ابعاد مختلف و شناسایی ظرفیت های متنوع در مقیاس شهرستانی و استان.
- ۴- ارتقاء حداکثری دانش قرآنی در سطح عمومی استان در سطح صحیح خوانی قرآن کریم.
- ۵- پرورش نخبگان قرآنی و ارتقاء جایگاه استان در سطوح ملی و بین المللی.
- ۶- تحقق نظام همگانی « اخلاق قرآنی » و « سلامت رفتاری » با اتکاء بر تعالیم وحیانی و تلاش جهت ترویج حداکثری آن به عنوان مهم ترین عامل پیشگیری از آسیب های فردی و اجتماعی.
- ۷- ارتقاء سطح دانش مفهوم محور قرآنی در لایه های عمومی جامعه ی استان و توسعه و تعمیق باورهای دینی مبتنی بر عمل گرایی.
- ۸- توسعه ی کمی و کیفیت بخشی به حفظ قرآن کریم به عنوان مطالبه ی مقام معظم رهبری.
- ۹- توسعه ی فرآیند دانایی محور با افزایش توان پژوهشی نخبگان قرآنی استان و فعلیت بخشیدن به ظرفیت های بالقوه .
- ۱۰- افزایش همکاری بخش های غیر دولتی در برنامه ریزی و اجرای فعالیت های همه جانبه ی قرآنی با گسترش کمی و کیفی تشکل های مردم نهاد.
- ۱۱- تنظیم روابط، حقوق و وظایف متقابل تشکل های مردم نهاد و نهادهای حاکمیتی در توسعه و ترویج فعالیت های قرآنی استان.

۱۲- زمینه سازی جهت همگرایی و تلفیق آموزه های قرآنی با هنرهای اصیل بومی و ملی.

۱۳- شناسایی و جذب استعدادهای درخشان و ایجاد عدالت آموزشی در یکسان سازی عرضه ی خدمات قرآنی در سراسر استان.

۱۴- مدیریت نظام مند و هماهنگ قرآنی در نهادها و سازمان های حاکمیتی و جلب همکاری و مشارکت بین دستگاهی.

۱۵- توسعه ی اتحاد و همبستگی فرق و مذاهب اسلامی با محوریت آموزه های قرآنی.

۱۶- وسعت بخشیدن به چارچوب مشارکت حداکثری مردمی در اداره ی امور قرآنی از طریق گسترش اقتصاد اسلامی و فرهنگ وقف.

۱۷- ایجاد زمینه های فراگیری و تعمیق فرهنگ قرآن دانی و سیره ی عملی اهل بیت (ع).

۱۸- توجه به نظام آموزش و پرورش رسمی به عنوان مهم ترین عامل در ایجاد انگیزه در نسل های آینده .

۱۹- دستیابی به رشد علمی در چارچوب علوم اسلامی با محوریت تفسیر و علوم قرآنی در حوزه های علمیه.

۲۰- ایجاد شبکه ی منسجم و گسترده ی شکل های قرآنی در نقاط مختلف جغرافیایی استان و دستیابی به عنوان « پایتخت قرآنی کشور » در افق سال ۱۴۱۴ هجری شمسی.

*نظام راهبردی کلان استان در حوزه ی فعالیت های قرآنی

سه عنصر مؤثر « سیاست گذاری»، « مدیریت راهبردی» و « نظارت مستمر» ضامن دستیابی به اهداف کلان سند چشم انداز قرآنی استان بوشهر خواهد بود. در نگاهی کلی، نظام حاکمیتی استان وظیفه ی « شناسایی و هدایت»، « سازماندهی و نظارت» و « توسعه ی زیر ساخت های لازم» را در کنار و همراه با تشکل های مردم نهاد بر عهده خواهد داشت. راهبردهای تعیین شده، متضمن دستیابی به اهداف چشم انداز قرآنی در افق سال ۱۴۱۴ هجری شمسی می باشد. لازم به ذکر است که لزوماً هر یک از راهبردها متناظر با یک هدف مشخص نبوده است و چه بسا هر راهبرد کلان استانی همراه با راهکارها و مجموعه ی برنامه های آن، در تحقق چند هدف مؤثر باشد. راهبردهای کلان قرآنی استان به قرار زیر است:

- ۱: **راهبرد کلان ۱:** نهادینه سازی فرهنگ قرآن و عترت در سطح عمومی جامعه ی استانی.
- ۲: **راهبرد کلان ۲:** انسجام بخشی به مشارکت عمومی و توانمندسازی تشکل های مردم نهاد.
- ۳: **راهبرد کلان ۳:** استقرار نظام شناسایی و سازماندهی استعدادهای و ایجاد بانک اطلاعات نرم افزاری.
- ۴: **راهبرد کلان ۴:** توانمندسازی بنیه ی علمی فعالیت های قرآنی مبتنی بر توسعه ی پژوهش و تحقیق.
- ۵: **راهبرد کلان ۵:** ارتقاء هدفمند نظام آموزشی علوم و فنون قرآنی با تکیه بر فناوری های جدید.
- ۶: **راهبرد کلان ۶:** سیاست گذاری متمرکز، مدیریت هماهنگ و بازتعریف مأموریت نهادهای مسؤول.
- ۷: **راهبرد کلان ۷:** القاء معارف و مضامین قرآنی در قالب هنرهای بومی، ملی و اسلامی.
- ۸: **راهبرد کلان ۸:** بازنگری و اصلاح ساختار و کارکردهای اجرای مراسم، محافل و مسابقات قرآنی.
- ۹: **راهبرد کلان ۹:** استقرار نظام ارزیابی و تضمین کیفیت خدمات آموزشی، پژوهشی و ترویجی.
- ۱۰: **راهبرد کلان ۱۰:** تقویت ایمان، بصیرت دینی و باور به ارزش های رفتاری در جامعه ی قرآنی.

راهبرد کلان ۱: نهادینه سازی فرهنگ قرآن و عترت در سطح عمومی جامعه ی استانی

راهکار کلان: هماهنگی و همگاری نهادهای تبلیغی و اطلاع رسانی در تبیین فرهنگ قرآن و عترت.

برنامه ها:

- ۱- برنامه ریزی جهت گسترش، تأثیرگذاری و تعمیق فرهنگ قرآن آموزی در میان اقشار جامعه.
- ۲- توجه به نقش صدا و سیما استان در تولید و پخش برنامه های متنوع قرآنی و معارفی و ترویج گفتمان هدایت بخش دینی بر اساس جلوه های هنری و رسانه ای.
- ۳- تبیین نظام قرآنی و فرهنگ سازی دینی با انتشار مستمر اخبار، مصاحبه ها، مقالات، تصاویر و جلوه های تبلیغی در رسانه های مکتوب استان.
- ۴- فضا سازی تبلیغات شهری با اقدامات سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری، شهرداری ها و دستگاه های مسئول در امور تبلیغی.
- ۵- استفاده از تریبون مساجد، حسینیه ها، تکایا و به خصوص نماز جمعه در تبیین موضوع و تشویق مخاطبین به قرآن آموزی و قرآن گرایی.
- ۶- بهره برداری از ظرفیت عظیم مدارس و به کارگیری معلمان با انگیزه در امور تعلیمی و پرورشی قرآنی.
- ۷- استفاده از توانمندی های بسیج در قالب پایگاه محلات، مساجد و ادارات توسعه ی فرهنگ قرآنی.
- ۸- بهره برداری از فرصت های مذهبی جهت بیان ضرورت جایگاه قرآن کریم و اهمیت همراه بودن دو ثقل قرآن و عترت.
- ۹- تکریم نخبگان و تجلیل پیشکسوتان قرآنی در راستای جذب استعداد های نو.
- ۱۰- بهره گیری از ابزار نوین در ارتباطات اجتماعی و شبکه های مجازی به منظور دسترسی آسان و سریع به مخاطبین.

راهبرد کلان ۲: انسجام بخشی مشارکت عمومی و توانمندسازی شکل های مردم نهاد

راهکار کلان: جلب مشارکت مردمی در اداره ی امور قرآنی و تأسیس مراکز قرآنی مردم نهاد.

برنامه ها:

- ۱- شناسایی و جلب نظر خیرین قرآن یار از طریق اطلاع رسانی و تشویق معنوی در نقاط مختلف استان و دیگر استان های کشور با هدف رفع تصدی گری دولت در امور قرآنی.
- ۲- تشکیل خانه ی خیرین قرآنی و سازماندهی مشارکت ها به تناسب نیازمندی ها.
- ۳- تبیین سنت حسنه ی وقف و تشویق واقفین نسبت به موضوعات قرآنی و توزیع موقوفات به تناسب نیازمندی های محلی و بومی.
- ۴- جلب مشارکت های عمومی مردمی از طریق هدایا، وجوهات شرعی و نذورات بوشهر.
- ۵- راه اندازی مؤسسات قرآنی در مراکز شهری و خانه های قرآن در مناطق روستایی با حمایت مستقیم دهیاری ها با اولویت مناطق محروم، تحت نظارت نهادهای متولی قرآنی.
- ۶- تسهیل قوانین مربوط به تأسیس مراکز مردم نهاد از طریق رایزنی نهادهای متولی امور قرآنی با دستگاه های ذیربط و تسریع در ثبت مشارکت های مردمی.
- ۷- حضور نهادینه شده ی دستگاه های حاکمیتی در سه حوزه ی «حمایت»، «هدایت» و «نظارت» و واگذاری فعالیت ها به بخش های غیر دولتی.
- ۸- تقویت تحرکات صنفی و تشویق روح مطالبه گری سازماندهی شده از طریق تعیین ضوابط سازمان های غیر دولتی و همچنین ارتقاء سطح نظارت مردم بر مردم.
- ۹- تجهیز و تأمین امکانات آموزشی و کمک آموزشی مراکز مردم نهاد بر اساس میزان بهره دهی خدمات و جذب مساعدت های غیر دولتی.
- ۱۰- تدوین آیین نامه های نظارتی برابر قوانین ملی جهت فعال نگه داشتن تشکل های مردم نهاد و برقراری نظام تشویقی متناسب با شأن فعالین و فعالیت های قرآنی.

راهبرد کلان ۳: استقرار نظام شناسایی استعداد های قرآنی و بانک اطلاعات نرم افزاری

راهکار کلان: تنوع بخشی در تعریف سطوح، حوزه های فعالیت قرآنی و روش های شناسایی آن ها.

برنامه ها:

- ۱- بازنگری و باز تعریف ضوابط و مقررات مربوط به فرآیندهای شناسایی، جذب و سازماندهی فعالین و فعالیت های قرآنی توسط دستگاه های مسئول.
- ۲- تعیین سطح حداقل شرایط اطلاق عناوین قاری، حافظ، مرتل، مبتهل، مربی، معلم، استاد، پژوهشگر و فعال حوزه ی قرآنی.
- ۳- بازیابی ساز و کار رتبه بندی، آزمون، مسابقات تعیین سطح و سازماندهی ممتازین قرآنی.
- ۴- ارائه ی تعریفی جامع از استعدادهای بالقوه، بالفعل و استعدادهای برتر در فنون قرآنی.
- ۵- انطباق تعاریف بر مصادیق و تلاش جهت شناسایی، رتبه بندی و دسته بندی عناوین قرآنی و ایجاد وحدت رویه در به کارگیری اصطلاحات مذکور.
- ۶- بازنگری پنج سالانه و به روزنمایی جدول عناوین قرآنی، ممتازین، استعدادهای برتر و نخبگان بر اساس تعاریف از پیش تعیین شده.
- ۷- تشکیل بانک اطلاعات قرآنیان در سطح هر شهرستان و استان.
- ۸- تمهید و تعیین ساز و کار شناسایی و دسته بندی مراکز قرآنی مردم نهاد و ایجاد استانداردهای لازم جهت توسعه ی فعالیت های قرآنی از طریق همین تشکل ها.
- ۹- ترسیم مختصات پیشرفت آماری جامعه ی قرآنی استان به تفکیک شهرستان ها.
- ۱۰- تشکیل بانک نرم افزاری از آثار صوتی، تصویری و مکتوب ممتازین قرآنی استان.

راهبرد کلان ۴: توانمند سازی بنیه ی علمی فعالین قرآنی مبتنی بر توسعه ی فرهنگ

پژوهش و تحقیق

راهکار کلان: تغییر و نوآوری در نظام آموزش های قرآنی با تقویت رویکرد پژوهش محوری در راستای پویایی و بالندگی جامعه ی قرآنی استان.

برنامه ها:

- ۱- ایجاد شبکه ی پژوهشی فعال و فراگیر در درون ساختار نظام آموزشی قرآن کریم با هدف تعمیق باورهای تحول گرایانه و خلاقانه متناسب با نیازهای روزآمد استان.
- ۲- شناسایی و استفاده از ظرفیت های موجود استان در امور پژوهشی و تحقیقی از طریق رایزنی و ارتباط مؤثر با مراکز آموزش عالی، مؤسسات پژوهشی و مدارس علمیه.
- ۳- به کار گیری روش های نوین و برتر در امور آموزشی بر پایه ی تحقیق و پژوهش.
- ۴- تدوین منابع آموزشی در موضوعات مختلف قرآنی و تنوع بخشی به روش ها مطابق نیازهای بومی و ضرورت های پیش رو با استفاده از ظرفیت های استانی.
- ۵- ایجاد زمینه های تحقیق و پژوهش در جهت جذب حداکثری مخاطبین.
- ۶- دعوت از صاحب نظران، اندیشمندان و اساتید علوم و فنون قرآنی در سطح ملی و بهره گیری از آخرین یافته های پژوهشی در ایران و خارج.
- ۷- تاسیس، راه اندازی و تجهیز دبیرخانه ی دائمی نیازسنجی و ارزیابی فعالیت های قرآنی استان.
- ۸- تمهید لازم جهت بررسی میدانی در سه محور آسیب شناسی، ظرفیت شناسی و استعدادیابی، به صورت دوره ای و هر پنج سال یک بار.
- ۹- هدایت و حمایت پایان نامه های دانشگاهی و حوزوی در سطوح کارشناسی ارشد و دکتری با عناوین کاربردی قرآنی متناسب با نیاز جامعه ی قرآنی استان.
- ۱۰- تولید آثار فاخر، ماندگار و اثر بخش قرآنی بر اساس اولویت های آموزشی، تبلیغی و ترویجی با نگاه پاسخگویی به مسائل روز، منطبق بر ارزش های قرآنی.

راهبرد کلان ۵: ارتقاء هدفمند نظام آموزشی علوم و فنون قرآنی با تکیه بر فناوری های جدید

راهکار کلان: تمهید تدابیر علمی لازم جهت بهره گیری از همه ظرفیت های آموزشی موجود در سراسر کشور برابر آخرین تکنولوژی های آموزشی.

برنامه ها:

- ۱- بازشناسی، تحلیل و تدوین آخرین روش های موفق آموزشی متناسب با نیازهای علمی حوزه ی آموزش های قرآنی استان.
- ۲- حاکمیت روش های فعال در یادگیری علوم و فنون قرآنی، به ویژه با اتکاء بر کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات .
- ۳- فراهم کردن زمینه ی دسترسی آسان و سریع آحاد مریبان و قرآن آموزان به آخرین یافته های علمی و تجارب خلاقانه و جدید در سطح ملی و بین المللی .
- ۴- استفاده از ظرفیت معلمین و اساتید کارآمد بومی جهت تکثیر توانمندی ها و رفع نابرابری، از طریق ایجاد شبکه ی آموزشی منسجم و هماهنگ در سراسر استان.
- ۵- بهبود و ارتقاء سطح نگرش عالمانه و تقویت مهارت های اساتید در راستای بستر سازی جهش قرآنی استان با هدف دستیابی به قله های موفقیت ذکر شده در سند راهبردی و در افق ۱۴۱۴ هجری شمسی.
- ۶- بومی سازی و تدوین منابع آموزشی جدید مطابق نیازمندی های استان در سطوح مختلف.
- ۷- توجه جدی به تأثیر فهم معانی و تفسیر آیات قرآن کریم و کاربرد آن در ارتقاء و کیفیت بخشی به علوم و فنون قرآنی.
- ۸- ایجاد مراکز آموزشی تخصصی تفسیر، علوم و فنون قرائت و حفظ قرآن کریم در مقاطع مختلف و استمرار و تعمیق آموزه های کلام الله مجید از طریق مشارکت مؤثر دو نهاد آموزش و پرورش و مراکز آموزش عالی.
- ۹- احیاء سبک های آموزشی سنتی قرآن و تلفیق آن ها با سبک های نوین.
- ۱۰- بسترسازی جهت فراگیری عمومی قرآن کریم در دو بخش صحیح خوانی و فهم آیات.

راهبرد کلان ۶: سیاست گذاری متمرکز، مدیریت هماهنگ و بازتعریف مأموریت های متنوع نهادهای مسؤؤل

راهکار کلان: تأکید بر تثبیت جایگاه و نقش راهبری شورای توسعه ی فرهنگ قرآنی در هماهنگ نمودن فعالیت های قرآنی استان به عنوان نهاد سیاست گذار.

برنامه ها:

- ۱- بازشناسی، تدوین و دسته بندی مأموریت های ذاتی دستگاه های متولی امور قرآنی بر اساس آیین نامه های ملی و تعیین نقاط مشترک و موازی بین دستگاهی.
- ۲- اولویت بندی فعالیت ها و مأموریت های قرآنی به عنوان ضرورت پیش برد اهداف سند راهبردی و در راستای پیشگیری از موازی کاری در پرداختن به اولویت های تعریف شده.
- ۳- برنامه ریزی کوتاه و بلند مدت اجرایی برای دستیابی به حداکثر موفقیت های قرآنی با در نظر گرفتن ظرفیت های موجود همه ی استان.
- ۴- تأکید بر ادغام فعالیت های کلان موازی بین دستگاهی و تفکیک حوزه های اجرایی در استان.
- ۵- رشد متوازن فعالیت های قرآنی در نقاط مختلف جغرافیای استان بر اساس استعدادهای ذاتی هر منطقه و تحت مدیریت واحد استانی.
- ۶- جلوگیری از ایجاد رقابت منفی میان دستگاه های مسؤؤل قرآنی و اجرای تدابیر رفع تصدی گری، همراه با واگذاری امور به بخش های غیر دولتی.
- ۷- نظارت همه جانبه و مستمر شورای هماهنگی و توسعه ی فعالیت های قرآنی استان .
- ۸- هماهنگی در تخصیص و تقسیم اعتبارات استانی بر پایه ی مأموریت های پالایش شده.
- ۹- جمع بندی گزارش های عملکرد اجرایی، آموزشی - پژوهشی و ترویجی و رصد مستمر نقاط ضعف و قوت فعالیت های دستگاهی.
- ۱۰- نظم بخشی به تعامل نهادهای دولتی و مراکز مردمی در دو حوزه ی تصمیم گیری و اجراء.

راهبرد کلان ۷: اقاء معارف و مضامین قرآنی در قالب هنرهای بومی، ملی و اسلامی

راهکار کلان: همگرایی و ترکیب هنر با علوم و فنون قرآنی بر پایه ی اخلاق و هنجارهای اسلامی.

برنامه ها:

- ۱- توسعه و تنوع بخشی به فعالیت های قرآنی در قالب توجه به علائق هنری مخاطبین .
- ۲- تمهید زمینه های مناسب جهت ایجاد ارتباط مؤثر با بخش های آموزشی و پژوهشی هنر، در راستای بهره گیری از ابزار انگیزشی و احساس گرایانه برای تفهیم مبانی فکری و آموزه های کاربردی کلام الله مجید.
- ۳- گسترش برنامه های هنری - دینی - قرآنی از طریق برگزاری مسابقات، کارگاه های تحلیلی - آموزشی، جشنواره ها و نمایشگاه ها با مشارکت نهادهای تخصصی حوزه ی هنر.
- ۴- بازشناسی تأثیر آموزه های قرآن کریم و عترت طاهرین (ع) در شعر و ادب فارسی و تلاش جهت جذب نخبگان هنری و ادبی در راستای توسعه بخشی به مخاطبین قرآنی.
- ۵- بهره مندی هوشمندانه از شعر، ادب و هنر در نظام تعلیم و تربیت قرآنی با رعایت شوون و هنجارهای دینی و فرهنگ بومی استان.
- ۶- انتقال مفاهیم و آموزه های قرآنی از طریق هنرهای نقاشی، طراحی، خطاطی، مینیاتور و دیگر هنرهای اصیل ایرانی با رعایت هنجارهای اخلاقی و تربیتی.
- ۷- انتقال مفاهیم و آموزه های قرآن کریم از طریق نمایش، موسیقی، تئاتر، فیلم و انیمیشن با رویکرد بومی سازی و اصالت شکل و محتوا.
- ۸- گسترش هنرهای مرتبط با فنون قرائت همچون مدیحه سرایی، ابتهال، تواشیح .
- ۹- ارتقای بهره وری نظام آموزش و پرورش در حوزه های هنرآموزی در قالب آموزش های ضمن خدمت معلمان با هدف تلفیق دین و هنر.
- ۱۰- به کارگیری جلوه های هنری در تبلیغ و ایجاد جذابیت های قرآنی با همکاری رسانه های دیداری، شنیداری و مکتوب و بهره گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات.

راهبرد کلان ۸: بازنگری در کارکردها و ساختار اجرای مراسم، محافل، جشنواره ها و مسابقات قرآنی

راهکار کلان: بهره گیری از عناوین تبلیغی - ترویجی در راستای جذب حداکثری مخاطبین با اولویت استفاده از ظرفیت های نخبگانی استان و پراکندگی جغرافیایی متعادل.

برنامه ها:

- ۱- توزیع برنامه های تبلیغی - ترویجی همچون مراسم و محافل قرآنی در طول سال و هماهنگی دستگاه های مجری در برگزاری مطلوب برنامه ها و خروج تراکم مراسم از ماه مبارک رمضان.
- ۲- سیاست گذاری لازم برای ایجاد فضای تأثیر گذار محافل قرآنی در انگیزش احساسات معنوی و جذب استعداد های بالقوه و ایجاد شادابی و نشاط قرآنی در سطح عمومی جامعه.
- ۳- اولویت بهره گیری از اجرای برنامه ها توسط چهره های نخبه ی استان، و در صورت ضرورت دعوت از ممتازین ملی و بین المللی از سایر نقاط کشور.
- ۴- برگزاری مراسم، محافل و جشنواره های قرآنی در سطح استان بر اساس نیازها و ظرفیت های بومی مناطق استان.
- ۵- پرهیز جدی از هدر رفت سرمایه های مالی در برگزاری مراسم و تقویت رویکرد آموزشی.
- ۶- راه اندازی و تقویت کرسی های تلاوت و ترتیل محوری در مرکز استان و شهرهای تابعه و ایجاد زیرساخت های لازم جهت انعکاس آنها از صدا و سیما مرکز استان.
- ۷- تنوع بخشی به جشنواره های علمی - قرآنی با مضامین و محتوای دینی با توجه به رده های سنی مختلف، متناسب با جنسیت مخاطبین.
- ۸- تجلیل از نخبگان و ممتازین علمی، فرهنگی و ورزشی در قالب جشنواره ها و مراسم قرآنی.
- ۹- ساماندهی مسابقات دستگاه ها و نهادهای مختلف با رعایت ضوابط هر سازمان و ایجاد مدیریت واحد با محوریت شورای توسعه ی قرآنی استان.
- ۱۰- بهره گیری از اهرم انگیزشی مسابقات در راستای آموزش و ارتقای استعدادهای قرآنی جهت دستیابی به اهداف مندرج در سند راهبردی.

راهبرد کلان ۹: استقرار نظام ارزیابی و تضمین کیفیت خدمات آموزشی، پژوهشی و

ترویجی

راهکار کلان: اتخاذ تدابیر لازم در راستای کیفیت بخشی به خدمات آموزشی، پژوهشی و ترویجی و ایجاد شبکه ی مؤثر ارزیابی با کاربست ضوابط مدیریت شایسته سالاری.

برنامه ها:

- ۱- تشکیل کمیته ی دائمی و مستقل ارزیاب با حضور متخصصین و صاحب نظران قرآنی استان، تحت نظارت شورای هماهنگی و توسعه ی فعالیت های قرآنی.
- ۲- بازنگری در نحوه ی ارائه ی خدمات آموزشی، پژوهشی و ترویجی برابر نیازهای قرآنی استان.
- ۳- تکریم ارباب رجوع و تعمیق باورهای اخلاق حرفه ای در دستگاه های مسئول امور قرآنی.
- ۴- شناسایی و به کارگیری فارغ التحصیلان رشته های مرتبط قرآنی از حوزه و دانشگاه در پست های قرآنی.
- ۵- عرضه ی مسئولانه ی خدمات متناسب با خواست متقاضیان قرآنی، مطابق فرآیند رشد و توسعه ی فعالیت های مد نظر سند راهبردی.
- ۶- ایجاد ساز و کار و ارتباط لازم جهت انتقال دانش و تجارب موفق اساتید و صاحب نظران ملی به استان.
- ۷- پیگیری شرایط مطلوب جهت انعکاس و معرفی توانمندی ها، ظرفیت ها و موفقیت های عمومی و نخبگانی استان به دیگر نقاط کشور.
- ۸- تلاش مسئولانه و مستمر جهت رفع نیازمندی های مالی جامعه ی نخبگانی استان امتیازات تشویقی و راهکارهای مشارکتی.
- ۹- برنامه ریزی و هماهنگی در مدیریت صیانت از استعدادها و چهره های نخبگانی در راستای حفظ ذخائر انسانی و داشته های علمی استان در حوزه ی قرآنی.
- ۱۰- تدبیر و ایجاد کرسی های مشاوره ی نخبگانی قرآنیان به مدیران ارشد استان.

راهبرد کلان ۱۰: تقویت ایمان، بصیرت دینی و تعمیق باورهای اخلاقی در جامعه ی قرآنی.

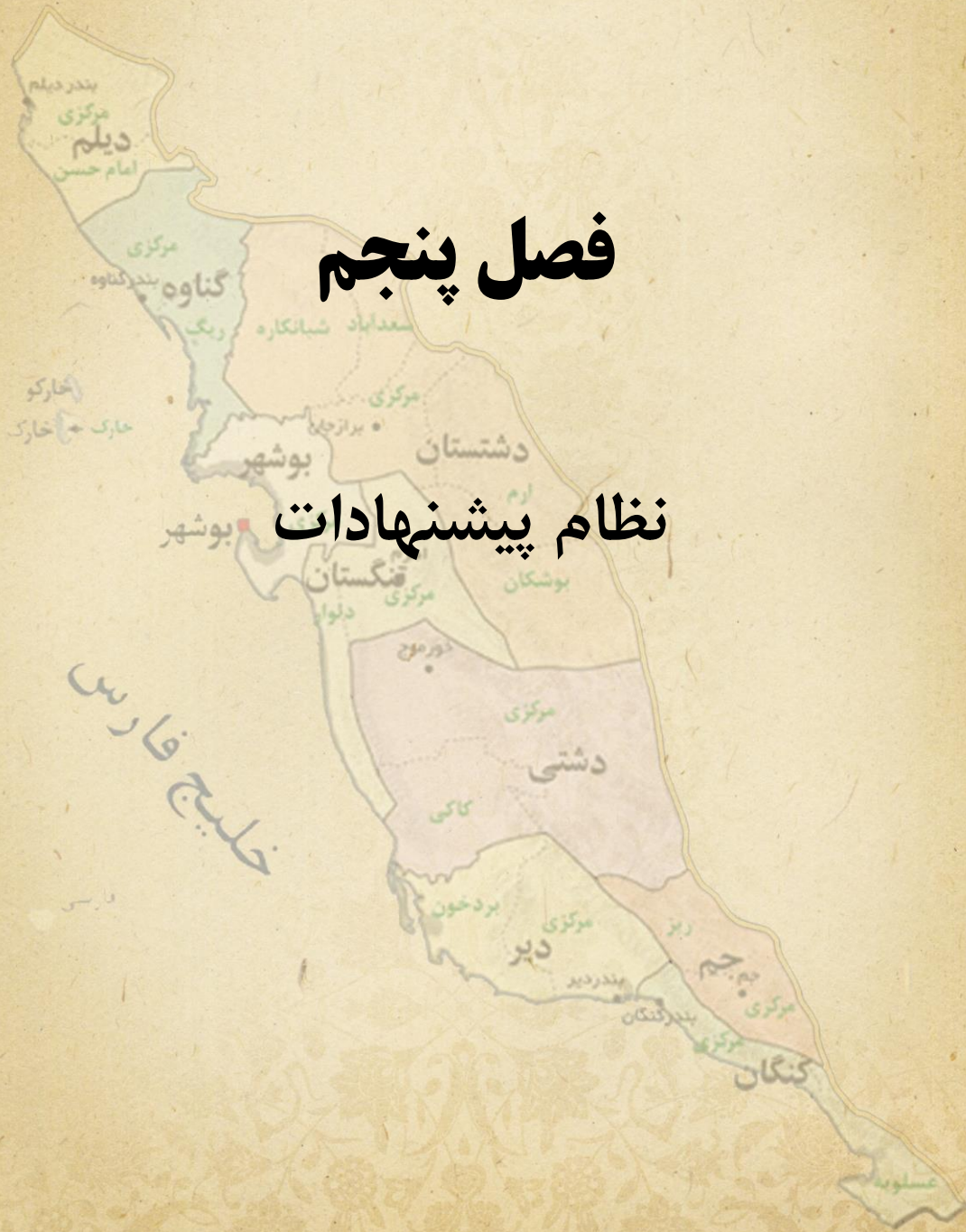
راهکار کلان: برنامه ریزی جهت اثرگذاری آموزه های اعتقادی و رفتاری قرآن کریم بر منش فردی و اجتماعی جامعه ی قرآنی به خصوص نخبگان و ممتازین به عنوان الگوی دیگران.

برنامه ها:

- ۱- تأکید نهادهای مسئول بر آموزش ترجمه، مفاهیم، تفسیر و محوریت تربیتی آیات قرآن کریم.
- ۲- بازنگری و اصلاح روش مسابقات قرآنی و جهت گیری بیشتر به سمت مفهوم دانی و تربیت مداری در کنار فنون و هنرهای قرآنی.
- ۳- تأکید بر تعلیم و تربیت اسلامی برمبنای دو ثقل قرآن و عترت در دانشگاه ها و مدارس با اهتمام معلمان و مربیان پرورشی و قرآن.
- ۴- استفاده از ظرفیت های ممتاز جلسات قرآنی حفظ و قرائت جهت تعمیق باورهای ارزشی و راهکارهای رفتارگرایانه ی دینی.
- ۵- برگزاری کارگاه ها و اردوهای آموزشی با هدف تبیین اندیشه های اعتقادی، اخلاقی و هنجارهای فردی و اجتماعی جامعه ی قاریان و حافظان قرآن کریم.
- ۶- تدوین برنامه های عملیاتی لازم در راستای ترویج، تقویت مستمر و تحکیم فضائل اخلاق حرفه ای با تأکید بر اولویت عزت نفس و کرامت انسانی و نفی نگاه مادی گرایانه به هنرهای قرآنی.
- ۷- توسعه ی فرهنگ اصیل تحکیم بنیان خانواده و نهادینه شدن دین در همه ی عرصه های زندگی با رعایت آموزه های کلام الله مجید.
- ۸- برنامه ریزی به منظور اقعان فکری جامعه ی قرآنی برای پذیرش قلبی و درونی حیا و عفاف.
- ۹- افزایش شایستگی های فردی، علمی، اعتقادی و حرفه ای نخبگان قرآنی در گرایش های مختلف علوم به جهت پرورش مدیران لایق و کارآمد حال و آینده در نظام جمهوری اسلامی.
- ۱۰- تلاش جهت پایداری فرهنگ قرآنی در میان عموم مردم استان - اعم از شیعه و اهل سنت - و پیشگیری مجددانه در برابر ترویج اندیشه های نو ظهور و همچنین مقابله با تفکر منحط وهابیت.

فصل پنجم

نظام پیشنهادات

نظام پیشنهادات

پیشرفت و توسعه ی قرآنی استان را می توان بر اساس شاخص های پیشنهادی ذیل ارزیابی نمود. اجرایی نمودن شاخص های مذکور، نیازمند برنامه ریزی، مدیریت و عزم همگانی، مطابق راهبردهای سند می باشد. شاخص های چشم انداز قرآنی استان در افق ۱۴۱۴ ه. ش به تفکیک شش نهاد تأثیرگذار قرآنی به قرار است:

اداره کل آموزش و پرورش استان

- ۱- آموزش مفهومی حداقل ده سوره ی پایان قرآن کریم توسط تمامی نوآموزان پیش دبستانی.
- ۲- صحیح خوانی جزء سی ام قرآن کریم توسط تمامی دانش آموزان چهار پایه اول ابتدایی.
- ۳- حفظ نیم جزء سی ام قرآن کریم توسط سی درصد دانش آموزان سه پایه ی اول ابتدایی.
- ۴- حفظ جزء سی ام قرآن کریم توسط حداقل بیست درصد دانش آموزان دوره دبستان.
- ۵- صحیح خوانی کل قرآن کریم توسط پنجاه درصد دانش آموزان دوره ابتدایی.
- ۶- حفظ سه جزء قرآن توسط بیست درصد دانش آموزان دوره متوسطه اول.
- ۷- حفظ پنج جزء قرآن توسط ده درصد دانش آموزان پایان متوسطه دوم.
- ۸- صحیح خوانی کل قرآن کریم توسط تمامی دانش آموختگان متوسطه.
- ۹- قرائت ممتاز توسط حداقل پنج درصد دانش آموزان هر مقطع آموزشی.
- ۱۰- ایجاد بستر مناسب جهت تربیت حافظان و قاریان توانمند دانش آموز با بهره گیری از مریبان توانمند آموزش و پرورش.
- ۱۱- استقرار دائمی مراسم صبحگاه قرآنی به صورت هفتگی با مدیریت مدارس.
- ۱۲- برگزاری مسابقات فهم قرآنی با محوریت مدارس.
- ۱۳- تشکیل نمایشگاه دائمی محصولات قرآنی مدرسه.
- ۱۴- تشکیل انجمن هنرهای قرآنی مدارس.
- ۱۵- برگزاری کارگاه سبک زندگی قرآنی با محوریت مدارس.

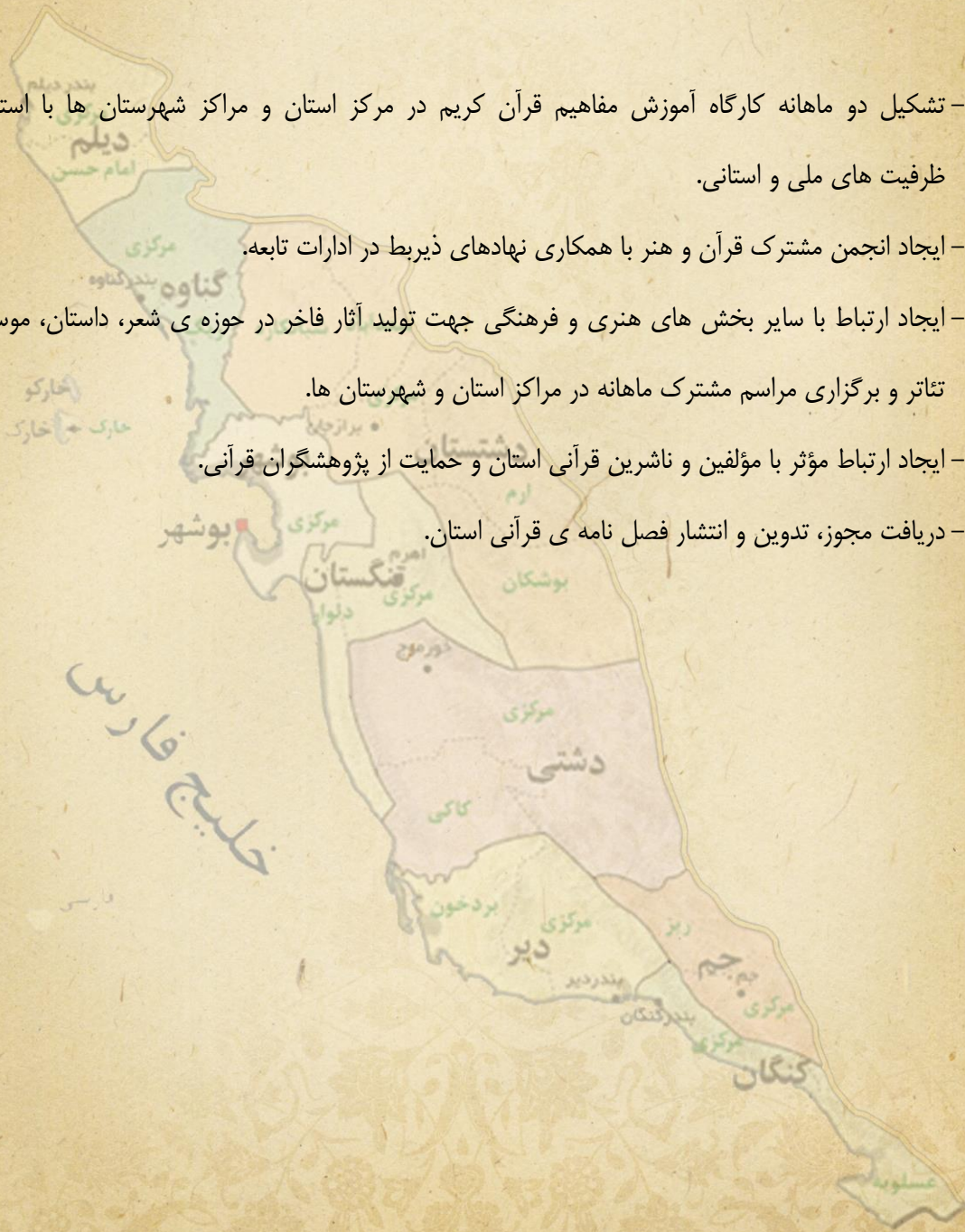
اداره کل اوقاف و امور خیریه

- ۱- تلاش جهت افزایش ظرفیت متسابقین استان در رقابت های ملی.
- ۲- تشکیل سالانه دو دوره ی ارتقاء و بازآموزی داوران خواهر و برادر در مرکز استان.
- ۳- برگزاری محافل ماهانه در مرکز شهرستان با استفاده از ظرفیت های استانی.
- ۴- تشویق واقفین به مشارکت در افزایش موقوفات قرآنی و تشکیل مجمع واقفین قرآنی.
- ۵- تشکیل تعاونی مسکن با اتکاء بر ظرفیت موقوفات و با همکاری اتحادیه ی قرآنی.
- ۶- همکاری با اداره ی کل تبلیغات اسلامی جهت استقرار مراکز قرآنی مردم نهاد در بقاع متبرکه.

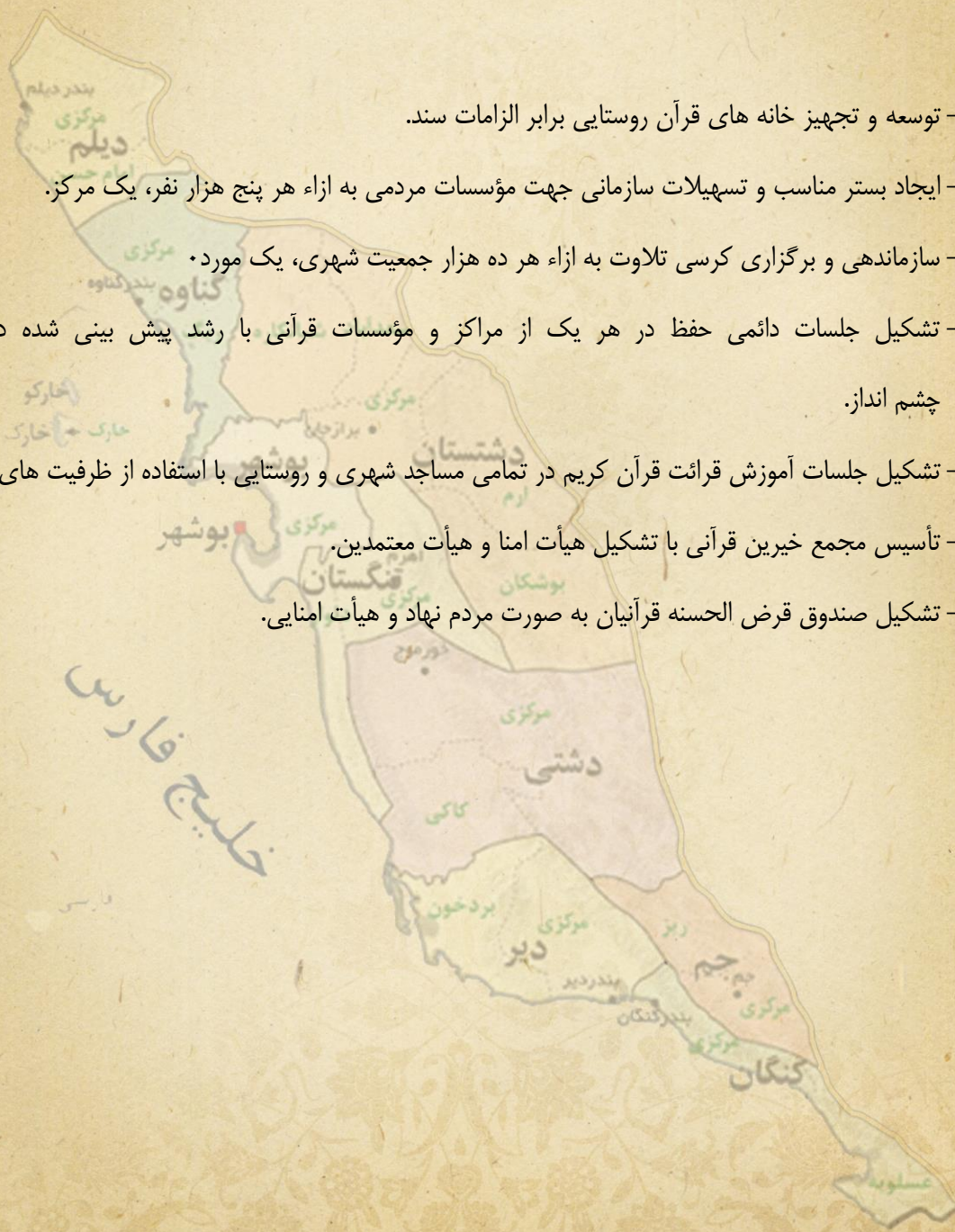
اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی

- ۱- تشکیل دو ماهانه کارگاه آموزش مفاهیم قرآن کریم در مرکز استان و مراکز شهرستان ها با استفاده از ظرفیت های ملی و استانی.
- ۲- ایجاد انجمن مشترک قرآن و هنر با همکاری نهادهای ذیربط در ادارات تابعه.
- ۳- ایجاد ارتباط با سایر بخش های هنری و فرهنگی جهت تولید آثار فاخر در حوزه ی شعر، داستان، موسیقی و تئاتر و برگزاری مراسم مشترک ماهانه در مراکز استان و شهرستان ها.
- ۴- ایجاد ارتباط مؤثر با مؤلفین و ناشرین قرآنی استان و حمایت از پژوهشگران قرآنی.
- ۵- دریافت مجوز، تدوین و انتشار فصل نامه ی قرآنی استان.

اداره کل تبلیغات اسلامی استان

- ۱- توسعه و تجهیز خانه های قرآن روستایی برابر الزامات سند.
- ۲- ایجاد بستر مناسب و تسهیلات سازمانی جهت مؤسسات مردمی به ازاء هر پنج هزار نفر، یک مرکز.
- ۳- سازماندهی و برگزاری کرسی تلاوت به ازاء هر ده هزار جمعیت شهری، یک مورد.
- ۴- تشکیل جلسات دائمی حفظ در هر یک از مراکز و مؤسسات قرآنی با رشد پیش بینی شده در سند چشم انداز.
- ۵- تشکیل جلسات آموزش قرائت قرآن کریم در تمامی مساجد شهری و روستایی با استفاده از ظرفیت های بومی.
- ۶- تأسیس مجمع خیرین قرآنی با تشکیل هیأت امانا و هیأت معتمدین.
- ۷- تشکیل صندوق قرض الحسنه قرآنیان به صورت مردم نهاد و هیأت امنایی.

صدا و سیمای مرکز بوشهر

- ۱- تولید برنامه های آموزشی قرآن کریم به صورت هفتگی در دو بخش رادیو و تلویزیون.
- ۲- تولید برنامه های آموزش قرآن کریم به صورت هفتگی با موضوع سبک زندگی قرآنی.
- ۳- تولید برنامه های کوتاه مدت مفهوم محور با هدف فرهنگ سازی قرآنی.
- ۴- تلاش مستمر و روزانه در تولید و پخش آثار و تلاوت های قاریان، حافظان، مؤذنین، مرتلین و مبتهلین هم استانی با کسب مجوزهای لازم.
- ۵- انعکاس اخبار و رویدادهای قرآنی با رعایت اولویت ها و پوشش استانی.
- ۶- برقراری ارتباط و تعامل با رسانه های مراکز استان ها در راستای انعکاس توانمندی های قرآنی استان و همچنین تبادل تجارب و دانش قرآنی.
- ۷- تشکیل انجمن خبرنگاران قرآنی استان با هدف گردآوری به موقع اخبار و رویدادهای قرآنی.
- ۸- همکاری با سایر دستگاه های فرهنگی- قرآنی در معرفی تشکل های مردم نهاد استان.
- ۹- همکاری با مجمع قرائین استان در شناسایی و معرفی چهره های ممتاز و مستعد قرآنی در قالب برنامه های هفتگی.
- ۱۰- انعکاس فرهنگ بومی استان در مناسبت های سالانه به خصوص ماه مبارک رمضان.

الزامات اجرایی

در راستای اجرای مطلوب راهبردها و عملیاتی نمودن راهکارها، و همچنین دستیابی به اهداف و چشم انداز ترسیم شده در سند، الزامات اجرایی ذیل ارائه می گردد:

۱- تداوم سیاست گذاری و تصمیم سازی کلان استانی

یافتن راهکارهای جدید مطابق چالش های احتمالی به اقتضای زمان، سیاست گذاری و همچنین روزآمد سازی سند به عهده ی شورای هماهنگی و توسعه ی قرآنی استان می باشد. بازنگری دوره ای بر مفاد سند با همکاری تیم تدوین کننده می باشد. سند چشم انداز در هر دوره ی پنج ساله با هدف افزایش یا اصلاح راهبردها و شاخص ها قابل بازنگری است.

۲- نظارت راهبردی بر حُسن اجرای سند

تشکیل کمیته ی نظارت راهبردی بر حُسن اجرای سند به عهده ی شورای هماهنگی و توسعه ی قرآنی استان می باشد. کمیته ی مذکور متشکل از سه عضو از نخبگان قرآنی، سه عضو از کارشناسان نهادهای قرآنی و یک عضو مدعو از شورای توسعه ی قرآنی کشور می باشد. اعضاء توسط ریاست محترم شورا و برای مدت دو سال انتخاب می شوند. کمیته ی نظارتی موظف است گزارش پیشرفت یا رکود اجراء را با ذکر دلایل هر شش ماه در اختیار شورا قرار دهد.

۳- نهادینه کردن فرهنگ قرآنی و تبیین ارزش های دینی

برابر اقدامات ذکر شده در راهبرد اول، وظیفه ی فرهنگ سازی و یافتن مسیرهای دستیابی به نهادینه کردن فرهنگ قرآنی و تبیین ارزش های اسلامی بر عهده ی صدا و سیمای مرکز استان، مطبوعات، سایت های خبری - تحلیلی - تبلیغی و تمامی نهادهای حوزه ی فرهنگی می باشد. تولید برنامه های قرآنی، انعکاس اخبار و معرفی ممتازین و نخبگان قرآنی استان - با توزیع جدول مناسب زمانی در طول سال - با استفاده از همه ی ظرفیت های استان از اهم وظایف ارگان های تأثیرگذار فرهنگی می باشد. در امر فرهنگ سازی قرآنی، مصوبات شورای فرهنگ عمومی استان نقش کلیدی خواهد داشت.

۴- واگذاری امور قرآنی به تشکل های مردم نهاد

ایجاد و توسعه ی تشکل های مردم نهاد قرآنی و نظام مند نمودن فعالیت آنها به ازاء هر پنج هزار نفر جمعیت شهری یک مؤسسه، به همراه تأسیس اتحادیه ای فعال و مستقل به عهده ی اداره ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره ی کل تبلیغات اسلامی و اداره ی کل اوقاف و امور خیریه می باشد. یافتن راهکارهای قانونی در سطح استان و ملی جهت تأثیرگذاری فعالیت مراکز و مؤسسات قرآنی و صدور مجوز رسمی با کوتاه ترین چرخه ی اداری از وظایف دستگاه های مسؤل می باشد.

راه اندازی و تلاش در جهت تجهیز خانه های قرآنی در تمامی روستاهایی که دارای دهیاری می باشند تا پایان دوره ی پنج ساله ی اول، روستاهای بالای بیست خانوار تا دوره ی پنج ساله ی دوم و تمامی روستاها تا پایان چشم انداز در دستور کار خواهد بود. ایجاد کمیته ی نظارت متمرکز و مستمر بر فعالیت تشکل های مردم نهاد مورد تأکید است.

۵- تدوین بانک جامع اطلاعات قرآنی استان

شناسایی و گردآوری اطلاعات جامع قرآنی استان در همه ی ابعاد آموزشی، پژوهشی، تشکل ها، نهادهای قرآنی، محصولات نرم افزاری و امکانات سخت افزاری به عهده ی اداره ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و با همکاری تمامی بخش های دولتی و غیر دولتی، طی دوره ی پنج ساله ی اول سند چشم انداز انجام خواهد شد. تعریف دقیق و علمی از عناوین قرآنی در حوزه های حفظ، قرائت، ابتهال، توشیح، هنرهای اسلامی- قرآنی، تحقیق و پژوهش، تألیفات، نرم افزارها و همچنین عناوین و امتیازات رایج مسابقات قرآنی در سطوح شهرستان، استان، ملی و بین المللی جهت شناسایی و رده بندی استعدادها و چهره های ممتاز ضروری است. اطلاعات جامعه ی قرآنی استان در هر دوره ی زمانی یک ساله، توسط کارگروه فنی و تخصصی، ویرایش و به روز رسانی می شود.

اداره ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری دیگر نهادهای قرآنی موظف است اطلاعات بانک جامع قرآنی استان را از طریق رسانه های مجازی در سطح ملی و بین المللی بارگذاری نماید.

۶- ارتقاء سطح پژوهش های قرآنی در استان

کمیسیون پژوهش و آموزش عالی استان با همکاری تمامی مراکز آموزش عالی، مدارس علمیه و ارگان های پژوهشی استان موظف است با تکیه بر ظرفیت های نخبگانی نسبت به توسعه و ارتقاء سطح کمی و کیفی تحقیقات قرآنی از ابعاد مختلف اقدام نماید. کمیسیون در راستای تأمین زیر ساخت های لازم، طی دوره ی پنج ساله ی اول، پژوهشگاه علوم و فنون قرآنی را تأسیس و تجهیز می نماید.

راه اندازی مجلات علمی- پژوهشی و خلق آثار نرم افزاری برابر قوانین ارتقاء علمی موجود در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، از مهم ترین بخش های مورد توجه می باشد. دستیابی به رتبه ی نخست علمی- پژوهشی در منطقه ی جنوب کشور در دو دوره ی پنج ساله اول و دوم ضروری است.

۷- توسعه ی فراگیر آموزش های عمومی و تخصصی قرآن کریم

با عنایت به ضرورت رفع بی سوادگی قرآنی از استان، اداره ی کل آموزش و پرورش به عنوان دبیرخانه آموزش های عمومی قرآن کریم با همکاری دانشگاه ها، اداره ی کل تبلیغات اسلامی، اداره ی کل اوقاف و امور خیریه و اداره ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است طی دو دوره ی پنج ساله نسبت به ریشه کنی بی سوادگی قرآنی اقدام نماید. منظور از رفع بی سوادگی قرآنی، توانایی عموم مردم بر صحیح خوانی و فهم کلیات مفاهیم قرآنی است. تأسیس دانشکده ی علوم و فنون قرآنی و مرکز آموزش تفسیر در استان از اولویت های پیشنهادی می باشد. سطح بندی و آموزش تخصصی تمامی معلمان قرآنی مدارس استان با ذکر آمار، طی دوره ی پنج ساله ی اول و تداوم در دوره های بعد ضروری است.

با عنایت به تأکید مقام معظم رهبری در خصوص توسعه ی حفظ قرآن کریم، تأسیس و تجهیز کانون حفظ قرآن در هر یک از مدارس و دانشگاه ها با هدف جذب استعداد های بالقوه، ایجاد انگیزه و فرهنگ سازی اولویت دارد. تعامل آموزش و پرورش با دانشگاه های استان مورد تأکید می باشد.

۸- رفع موازی کاری و ایجاد وحدت رویه در مدیریت قرآنی استان

با توجه به تعدد دستگاه های تصمیم گیر در حوزه ی فعالیت های قرآنی و همچنین شرح وظایف مشابه برخی از این نهادها، ایجاد هماهنگی و وحدت رویه میان آن ها ضروری است. شورای هماهنگی و توسعه ی فعالیت های قرآنی استان در قالب دبیرخانه و سه کمیسیون وظیفه ی هماهنگ نمودن مجریان قرآنی را بر عهده دارد. خصوصاً هماهنگی در برگزاری مراسم، مسابقات و آموزش های تخصصی دارای اولویت می باشد. تدوین گزارش سالانه دستگاه های اجرایی متولی امور قرآنی و تحلیل نقاط ضعف و قوت اجرائیات در قالب کمیته ی منتخب اجرایی ضروری است. لازم است شورا تدبیری را اتخاذ نماید که اعتبارات استانی بر اساس میزان فعالیت و بازدهی هر نهاد تقسیم و تسهیم گردد.

۹- القاء معارف و مضامین قرآنی در قالب هنرهای بومی، ملی و اسلامی

اداره ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی با توجه به مأموریت های فرهنگی و هنری خود بستر مناسبی جهت ایجاد تلفیق میان دو مقوله ی آموزه های قرآنی و فرهنگ است. جذب حداکثری شهروندان نسبت به امور قرآنی به واسطه ی تنوع بخشی به فعالیت های هنری، ادبی و فرهنگی، هدف مهم و استراتژیک چشم انداز قرآنی استان می باشد. بهره گیری از ظرفیت های کانون پرورش فکری، حوزه هنری تبلیغات اسلامی و رسانه های استانی به تحقق این راهبرد کمک می نماید. حمایت از هنرمندان، ادباء، شعراء، اصحاب رسانه و فرهنگ که در زمینه ی اندیشه های قرآنی به خلق آثار فاخر می پردازند از راهکارهای مؤثر می باشد. تأسیس و تجهیز نگارخانه و موزه ی قرآنی استان تا پایان دوره پنج ساله دوم بر عهده اداره ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی می باشد.

۱۰- بهره گیری از مراسم و مسابقات در ترویج و تبلیغ قرآنی

با عنایت به ضرورت ارتقاء شاخص های استان در مسابقات ملی و بین المللی و با توجه به حضور اساتید و پیشکسوتان قرآنی در استان، ضرورت هرچه بیشتر بازنگری در مسابقات احساس می شود. لازم است اداره ی کل اوقاف و امور خیریه و اداره ی کل تبلیغات اسلامی با جدیت نسبت به افزایش سهمیه استان در مسابقات ملی تلاش نموده و دوره های ارتقاء و بازآموزی را در راستای اهداف سند در دستور کار خود قرار دهند. ارائه ی جدول زمانی برگزاری منظم مراسم و محافل قرآنی در سراسر استان با لحاظ برنامه های مندرج در راهبرد شماره ۸ به عهده ی اداره ی کل تبلیغات اسلامی می باشد. همچنین پیگیری تشکیل مجمع قاریان و حافظان استان با حضور تمامی چهره های برتر و برگزاری منظم برنامه های مجمع از دیگر وظایف آن اداره ی کل است. تأسیس و راه اندازی فرهنگسرای قرآن در مرکز استان و همه ی شهرستان ها تا پایان دوره ی پنج ساله ی دوم به عهده ی اداره ی کل اوقاف و امور خیریه می باشد. بهره گیری از ظرفیت خیرین، واقفین قرآنی، سازمان بسیج و پایگاه های مقاومت و مساجد و حسینیه ها پیشنهاد می شود. نخبه پروری و تربیت چهره های ممتاز ملی و بین المللی از مهم ترین شاخص های توسعه ی کیفی مورد نظر سند چشم انداز می باشد.

۱۱- تدوین نظام نامه نظارتی فعالیت های قرآنی ادارات و تکریم قرآنیان.

دبیرخانه ی شورای هماهنگی و توسعه ی قرآنی استان موظف است طی مدت شش ماه آیین نامه نحوه ی نظارت بر عملکرد دستگاه های متولی امور قرآنی را از نگاه درون استانی تدوین نموده و در قالب شورا به اعضاء ابلاغ نماید.

بررسی چگونگی تشکیل صندوق قرض الحسنه قرآنیان و راه اندازی آن تا پایان دوره پنج ساله اول سند راهبردی به عهده اداره ی کل تبلیغات اسلامی و تشکیل کارگروه نخبگان قرآنی به عهده ی بنیاد ملی نخبگان استان می باشد. ایجاد عنوان مشاور قرآنی با دعوت از ممتازین در تمامی دستگاه های عضو شورای اداری استان با تأکید استاندار محترم و پیگیری بی واسطه ی دبیرخانه شورای هماهنگی و توسعه قرآنی استان پر اهمیت می باشد. همچنین تشکیل شورای کارشناسان ادارات دولتی استان با پیگیری اداره ی کل اوقاف و امور خیریه و همکاری اداره کل امور اجتماعی استانداری طی یکسال پس از تصویب سند ضروری است. به واسطه ی شورای کارشناسان ادارات، تا پایان برنامه ی اول، تمامی کارکنان دولت از آموزش های عمومی قرآن آموزی برخوردار خواهند بود.

۱۲- تقویت ایمان، بصیرت دینی و تعمیق باور به ارزش های اخلاقی

همه ی دستگاه ها و نهادهای عضو شورای اداری استان موظفند طی مدت شش ماه نسبت به تدوین منشور تعهدات دینی، بصیرت افزایی و اخلاق مداری با محوریت آموزه های کلام الله مجید اقدام نموده و اداره ی کل تبلیغات اسلامی موظف است چارچوب تدوین منشور را از طریق هر یک از دستگاه ها پیگیری و نتایج نهایی را به صورت مدون به دبیرخانه تحویل نماید. به علاوه، آن اداره ی کل موظف است از طریق اتحادیه تشکل های قرآنی نسبت به تهیه و تنظیم منشور اخلاقی قرآنیان مطابق ارزش های متعالی قرآن و عترت طاهرین (ع) اقدام نماید.

اداره ی کل آموزش و پرورش موظف است همه ساله از طریق تمامی آموزشگاه های سطح استان، حداقل دو کارگاه اخلاق آموزی را با استفاده از امکانات موجود آموزشگاه، جهت تبیین آموزه های آیین مقدس اسلام برای والدین و خانواده ها اجراء نماید.

دستگاه های عضو شورای اداری استان موظفند طرح فوق الذکر را برای خانواده ی پرسنل خود اجرایی نموده و سالانه گزارش آن را جهت جمع بندی به اداره کل تبلیغات اسلامی تحویل نمایند.

حوزه های علمیه ی برادران و خواهران موظفند با اعزام طلاب و روحانیون تحت پوشش خود به مدارس و دانشگاه ها نسبت به برگزاری کارگاه هم اندیشی اخلاق قرآنی اقدام نمایند.

* ده زیر ساخت کلان استان در پنج ساله اول سند

ردیف	دستگاه اجرایی	شرح وظایف	دوره ی اجراء
۱	شورای هماهنگی و توسعه قرآنی استان	تصویب، مدیریت و اجرای روز قرآنی بوشهر. پیگیری درج در تقویم	جاری سالانه
۲	اداره کل تبلیغات اسلامی استان	تاسیس و به روز رسانی مرکز نرم افزاری و کتابخانه علوم قرآنی	دوره اول سند راهبردی
۳	اداره کل اوقاف و امور خیریه استان	تأسیس دانشکده علوم قرآنی	دوره اول سند راهبردی
۴	اداره کل آموزش و پرورش استان	راه اندازی مرکز مطالعات قرآنی معلمان و مربیان قرآنی	دوره اول سند راهبردی
۵	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان	تأسیس نمایشگاه و موزه دائمی فرهنگ قرآنی استان	دوره اول سند راهبردی
۶	اداره کل تبلیغات اسلامی استان	تأسیس مجمع خیرین قرآنی استان	دوره اول سند راهبردی
۷	اداره کل تبلیغات اسلامی استان	راه اندازی صندوق قرض الحسنه قرآنیان	دوره اول سند راهبردی
۸	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان	تأسیس انجمن مشترک هنر و قرآن	دوره اول سند راهبردی
۹	شورای هماهنگی و توسعه قرآنی استان	اتحادیه مؤسسات قرآنی استان	دوره اول سند راهبردی
۱۰	اداره کل اوقاف و امور خیریه استان	تأسیس مجمع واقفین قرآنی استان	دوره اول سند راهبردی

زیرساخت ها در دوره پنج ساله ی اول سند، عملیاتی شده و بستر ساز تحقق اهداف نرم افزاری سند چشم انداز در سه دوره ی پنج ساله ی بعد خواهند بود.